

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดชัยภูมิ

1.สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญของจังหวัดชัยภูมิ

1.1 ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดชัยภูมิ ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณใจกลางของประเทศ เส้นรุ้งที่ 15 องศาเหนือ เส้นแวงที่ 102 องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเล 631 ฟุต ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ 332 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 12,778.3 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,986,429 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.6 ของพื้นที่ทั้งหมดของภาค และร้อยละ 2.5 ของพื้นที่ทั้งประเทศ มีเนื้อที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภาค และใหญ่เป็นอันดับ 7 ของประเทศ มีอาณาเขต ติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จังหวัดขอนแก่น และเพชรบูรณ์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ จังหวัดขอนแก่น และนครราชสีมา
ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดนครราชสีมา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จังหวัดลพบุรี และเพชรบูรณ์

แผนที่ที่ 1 แสดงที่ตั้งและอาณาเขต

1.2 ลักษณะทางประชากร

จากสถิติของสำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย ณ เดือน ธันวาคม 2550 จังหวัดชัยภูมิ มีประชากรทั้งสิ้น 1,119,597 คน เป็นชาย 557,725 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80 ของประชากรทั้งจังหวัด เป็นหญิง 561,872 คน คิดเป็นร้อยละ 50.20 ของประชากรทั้งจังหวัด และมีประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 157,933 คน หรือร้อยละ 13.9 ส่วนที่เหลือจำนวน 981,011 คน หรือร้อยละ 86.1 อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล โดยมีจำนวนบ้านทั้งสิ้น 286,818 หลังคาเรือน และความหนาแน่นของประชากร โดยเฉลี่ยทั้งจังหวัด 88.9 คนต่อตารางกิโลเมตร รายละเอียดตามอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองชัยภูมิ 136,802 คน รองลงมาได้แก่ อำเภอภูเขียว 110,564 คน และอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุดได้แก่ อำเภอซับใหญ่ 13,672 คน อำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุดได้แก่ อำเภอเมืองชัยภูมิ 156 คน/ตร.กม. ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ระยะทาง (กม.)	จำนวน			ประชาชน		
			หมู่บ้าน	ตำบล	ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
เมืองชัยภูมิ	1,169.898	1	224	18	41,783	67,635	68,903	136,538
คอนสวรรค์	468.147	38	102	9	14,805	24,713	24,870	49,583
แก้งคร้อ	582.196	45	126	10	19,020	35,609	35,126	70,735
หนองบัวแดง	2,215.459	49	130	8	23,473	44,343	43,580	87,923
ภักดีชุมพล	900.456	85	47	4	8,844	15,048	14,473	29,521
ภูเขียว	801.757	78	153	11	29,020	55,054	56,084	111,138
เกษตรสมบูรณ์	1,418.967	102	144	11	24,508	49,517	49,467	98,984
บ้านแท่น	308.707	92	66	5	9,976	20,583	20,684	41,267
คอนสาร	966.665	125	85	8	15,331	28,663	28,186	56,849
จัตุรัส	647.031	38	118	9	19,853	34,146	35,559	69,705
บ้านเขว้า	544.315	13	86	6	12,076	21,267	21,432	42,699
บ้านหัน	560.300	58	89	7	11,292	20,421	20,206	40,627
เทพสถิต	875.604	105	92	5	18,087	31,446	30,440	61,886
หนองบัวระเหว	841.782	33	58	5	8,506	15,378	14,981	30,359
เนินสง่า	222.003	30	48	4	6,786	12,576	12,804	25,401
ซับใหญ่	225.000	55	36	3	4,145	7,012	6,650	13,662
รวม	12,778.287	-	1,617	123	320,439	557,725	561,872	1,119,597

หมายเหตุ : สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย ณ เดือน ธันวาคม 2550

1.3 ลักษณะทางการเมืองและการปกครอง

จังหวัดชัยภูมิ ได้แบ่งการปกครองออกเป็นส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น โดยที่การปกครองส่วนภูมิภาค จะประกอบด้วย 16 อำเภอ แยกเป็น 123 ตำบล 1,617 หมู่บ้าน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 19 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 122 แห่ง จำแนกรายอำเภอ รายละเอียดตาม ตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 การแบ่งเขตการปกครอง จังหวัดชัยภูมิ

ที่	อำเภอ	เนื้อที่	จำนวน ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
					เทศบาล	อบต.
1.	เมืองชัยภูมิ	1,169.898	18	224	3	17
2.	คอนสวรรค์	468.147	9	102	1	9
3.	แก้งคร้อ	582.196	10	126	2	10
4.	หนองบัวแดง	2,215.459	8	130	1	8
5.	ภักดีชุมพล	900.456	4	47	-	4
6.	ภูเขียว	801.757	11	153	2	11
7.	เกษตรสมบูรณ์	1,418.967	11	144	2	11
8.	บ้านแท่น	308.707	5	66	1	5
9.	คอนสาร	966.665	8	85	1	8
10.	จัตุรัส	647.031	9	118	2	9
11.	บ้านเขว้า	544.315	6	86	1	6
12.	บำเหน็จณรงค์	560.300	7	89	2	7
13.	เทพสถิต	875.604	5	92	1	5
14.	หนองบัวระเหว	841.782	5	58	1	5
15.	เนินสง่า	222.003	4	48	-	4
16.	ซับใหญ่	225.000	3	36	-	3
รวมทั้งสิ้น		12,748.287	123	1,617	20	122

การปกครอง

การบริหารราชการแผ่นดิน

จังหวัดชัยภูมิมีรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการเป็น 3 ส่วน คือ

1. การบริหารราชการส่วนกลาง

มีส่วนราชการ หน่วยงานที่สังกัดส่วนกลาง ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดจำนวน 46 หน่วยงาน และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 15 หน่วยงาน

2. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค

ระดับจังหวัด มีส่วนราชการ หน่วยงานที่สังกัดส่วนภูมิภาค จำนวน 34 หน่วยงาน ระดับอำเภอ มี 16 อำเภอ 123 ตำบล 1,617 หมู่บ้าน 168,044 ครัวเรือน

3. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)	จำนวน 1 แห่ง
เทศบาลเมือง	จำนวน 1 แห่ง
เทศบาลตำบล	จำนวน 19 แห่ง
องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	จำนวน 122 แห่ง

1.4 ลักษณะทางกายภาพ

1.4.1 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป ประกอบด้วยป่าไม้และภูเขาร้อยละ 50 ของพื้นที่จังหวัด นอกนั้นเป็นที่ราบสูง บริเวณตอนกลางของจังหวัดเป็นพื้นที่ราบ มีพื้นที่ป่าไม้และเทือกเขาตั้งเรียงรายจากทิศ ตะวันออกสู่ทิศตะวันตก ประกอบด้วยเทือกเขาสำคัญ ได้แก่ ภูอิเฒ่า ภูแลนคา และภูพังเหย รายละเอียดตาม ตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดชัยภูมิ

ที่	ลักษณะภูมิประเทศ	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
1.	ภูเขาและป่าไม้	4,026,616	50.42
2.	ที่ราบลุ่ม	3,603,994	45.13
3.	ที่ราบสูงนอกเขตป่าไม้	252,413	3.16
4.	พื้นน้ำ	63,431	0.79
5.	เนื้อที่ดินดาน ดินเลนใช้ประโยชน์ไม่ได้	39,975	0.50
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		7,986,429	100.00

1.4.2 สภาพภูมิอากาศ

จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน มีฤดู 3 ฤดู โดยระยะเวลาในแต่ละฤดูอาจคลาดเคลื่อนไปตามสภาพดินฟ้าอากาศของแต่ละปี มีอากาศหนาวจัดในฤดูหนาว ร้อนจัดในฤดูร้อน และช่วงฝนสลับกับช่วงแห้งแล้งแตกต่างกันอย่างชัดเจนตามห้วงเวลาตามฤดูกาล ดังนี้

- (1) ฤดูหนาว ประมาณเดือน พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์
- (2) ฤดูร้อน ประมาณเดือน มีนาคม – พฤษภาคม
- (3) ฤดูฝน ประมาณเดือน มิถุนายน - ตุลาคม

และจากการที่ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง มีเทือกเขาเพชรบูรณ์ทอดตัวเป็นแนวยาวทางทิศตะวันออก เทือกเขาแดงพญาเย็นทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้เทือกเขาดังกล่าวเป็นสิ่งกีดขวางลมฝน จากอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จึงส่งผลให้ปริมาณน้ำฝนไม่มากเท่าที่ควรในฤดูฝน เนื่องจากสภาพภูมิประเทศตั้งอยู่ในเขตเงาฝน โดยเฉพาะพื้นที่ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือ และด้านตะวันตกของจังหวัด โดยเฉพาะปริมาณน้ำฝนของจังหวัดรายปี เฉลี่ย 5 ปี ย้อนหลัง (พ.ศ. 2546 - 2550) มีเพียง 1,016.5 มิลลิเมตร

1.5 การประกอบอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัด ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนาข้าวในเขตที่ราบลุ่มน้ำชี การปลูกพืชไร่ชนิดต่างๆ เช่น อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้นหลายชนิด อาทิ มะม่วง มะขาม กล้วยน้ำว้า เป็นต้น

1.6 แหล่งน้ำ

จังหวัดชัยภูมิ มีแหล่งน้ำธรรมชาติ และทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

แหล่งน้ำธรรมชาติ ประกอบด้วยแหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำใต้ดิน ได้แก่

(1) **แหล่งน้ำผิวดิน** จังหวัดชัยภูมิ เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธาร มีลำน้ำย่อยหลายสายก่อให้เกิดลำน้ำสำคัญ ดังนี้

(1.1) **ลำน้ำชี** ต้นน้ำอยู่บริเวณเทือกเขาพญาฝ่อ ในเขตอำเภอหนองบัวแดง ไหลผ่านอำเภอหนองบัวระเหว บ้านเขว้า จตุรัส เนินสง่า เมืองชัยภูมิ คอนสวรรค์ และแก้งคร้อ

(1.2) **ลำน้ำพรม** ต้นน้ำอยู่บริเวณเทือกเขาพญาฝ่อเช่นเดียวกัน ไหลผ่านอำเภอกอนสาร ภูเขียว และอำเภอบ้านแท่น เป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างจังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดขอนแก่น ไหลลงเขื่อนอุบลรัตน์

(1.3) **ลำคันทน์** ไหลผ่านอำเภอบำเหน็จณรงค์ จตุรัส และอำเภอเมืองชัยภูมิ

(1.4) **ลำน้ำเชิญ** ไหลผ่านอำเภอกอนสาร และอำเภอภูเขียว

(1.5) **ลำชีลอง** ไหลผ่านอำเภอเมืองชัยภูมิ และอำเภอบ้านเขว้า

(1.6) **ลำปะทาว** ไหลผ่านอำเภอเมืองชัยภูมิ

(1.7) ลำสามหมอ ไหลผ่านอำเภอแก้งคร้อ และอำเภอกอนสวรรค์

(1.8) ลำน้ำเกล้า ไหลผ่านอำเภอกอนสวรรค์ ไปลงน้ำลำน้ำชี

(2) แหล่งน้ำใต้ดิน ปริมาณน้ำใต้ดินของจังหวัดชัยภูมิเฉลี่ยประมาณ 20 – 100 แกลลอน

ต่อหน้าที พื้นที่ที่มีคุณภาพดี ได้แก่ บางส่วนทางตอนเหนือของอำเภอกอนสาร เกษตรสมบูรณ์ หนองบัวแดง บ้านแท่น ภูเขียว และอำเภอแก้งคร้อ เป็นต้น น้ำที่ขุดได้บริเวณนี้มีคุณภาพดี แต่จะมีปัญหาน้ำเค็มในพื้นที่ที่เป็นภูเขาทางตอนกลางและตะวันตกของจังหวัดเฉลี่ยประมาณน้ำ 20 – 50 แกลลอนต่อหน้าที เป็นน้ำที่มีแร่ธาตุปนอยู่มาก ส่วนบริเวณไหล่เขาจะมีน้ำน้อยเฉลี่ย 20 แกลลอนต่อหน้าที และทางตอนล่างของจังหวัดเป็นพื้นที่ที่มีเกลือมากน้ำที่ขุดได้ จึงเป็นน้ำเค็มอยู่ถึงร้อยละ 90 ของที่ขุดได้

(3) แหล่งน้ำชลประทาน

แหล่งน้ำชลประทานที่อยู่ภายในจังหวัด ประกอบด้วย

(3.1) การก่อสร้างเขื่อนเพื่อประโยชน์ด้านพลังงานและเกษตรกรรม

1) เขื่อนจุฬาภรณ์ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอกอนสาร มีปริมาณเก็บกักน้ำ 188 ล้าน

ลูกบาศก์เมตร

2) เขื่อนลำปะทาว ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ และอำเภอแก้งคร้อ มีปริมาณเก็บกักน้ำ 43 ล้านลูกบาศก์เมตร

3) เขื่อนหินทิ้งห้วยกุ่ม ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ เก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร

4) เขื่อนชีบน มีดินน้ำอยู่ที่เขาเสียดาล เทือกเขาภูเขียว ในเขตอำเภอหนองบัวแดง เก็บกักน้ำได้ 325 ล้านลูกบาศก์เมตร

(3.2) โครงการชลประทานขนาดกลาง (อ่างเก็บน้ำ) เพื่อการเกษตรและการบริโภค/โภค มีจำนวน 14 แห่ง ในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ จตุรัส บ้านเขว้า ภูเขียว เกษตรสมบูรณ์ บำเหน็จณรงค์ เทพสถิต และชัยใหญ่ รวมพื้นที่ชลประทานทั้งหมด 187,298 ไร่

(3.3) โครงการชลประทานขนาดเล็ก (อ่างเก็บน้ำหรือฝายน้ำล้น) ได้แก่ โครงการอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก เหมือง ฝายน้ำล้น ที่กระจายอยู่ทั่วจังหวัดตามแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งสามารถกักเก็บน้ำได้ 47.72 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ 181,909 ไร่

(3.4) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและแหล่งน้ำในไร่นา ได้แก่ โครงการของหน่วยราชการที่ได้จัดสร้างแหล่งน้ำสาธารณะขนาดเล็ก ประกอบด้วยบ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล สระเก็บน้ำในหมู่บ้าน เพื่อการอุปโภคบริโภค รวมถึงโครงการแหล่งน้ำในไร่นา โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร และโครงการสนับสนุนแผนการผลิตของเกษตรกร (ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ) รวม 4,226 แห่ง พื้นที่เก็บกักน้ำประมาณ 5.32 ล้านลูกบาศก์เมตร

(3.5) โครงการก่อสร้างฝายต้นน้ำลำธาร (Check Dam) ข้อมูล ณ วันที่ 9 สิงหาคม 2550 มีฝายต้นน้ำลำธารทั้งสิ้น 2,500 ฝาย

(3.6) สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ข้อมูลจนถึงสิ้นเดือนสิงหาคม 2547 กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานได้ดำเนินการจัดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าในจังหวัดชัยภูมิแล้ว จำนวน 73 สถานี พื้นที่

โครงการ 154,954 ไร่ เพื่อประโยชน์ด้านเกษตรกรรม และจัดปัญหาความแห้งแล้งของพื้นที่ที่นอกเขตชลประทาน

2. สภาพเศรษฐกิจ/สังคมและวัฒนธรรม

2.1 สภาพเศรษฐกิจ

ภาวะเศรษฐกิจจังหวัดชัยภูมิ ขึ้นกับภาคการเกษตร ภาคการค้าส่งค้าปลีก และภาคอุตสาหกรรม เป็นสำคัญ ภาพรวมของเศรษฐกิจจังหวัดชัยภูมิ มีแนวโน้มชะลอตัวลงจากปีที่ผ่านมา โดยพิจารณาจากการผลิตในสาขาการเกษตรและสาขาอุตสาหกรรม ด้านการบริโภค ด้านการลงทุน และด้านการเงิน ซึ่งเป็นผลมาจากเศรษฐกิจชะลอตัวลง ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีการปรับตัวสูงขึ้น กอปรกับสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางการเมือง ขณะที่การจัดเก็บรายได้ภาครัฐ และการประกันตนในระบบประกันสังคม ยังคงมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

2.1.2 ด้านการบริโภค

ภาพรวมด้านการบริโภค มีการขยายตัวในลักษณะชะลอตัวลง เป็นผลมาจากปัจจัยความไม่แน่นอนทางการเมือง รวมทั้งราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ปรับตัวสูงขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของบริโภค

2.1.3 ด้านการลงทุน

ภาคอุตสาหกรรม อยู่ในภาวะชะลอตัว คือ ไม่มีการขออนุญาตจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมใหม่ และไม่มีการแจ้งขอเลิกกิจการ

2.2 สังคมและวัฒนธรรม

จังหวัดชัยภูมิ ได้มุ่งเน้นการรักษาสุขภาพให้แข็งแรง มีที่อยู่อาศัยที่อบอุ่น และการติดตามสถานการณ์ยาเสพติดและผู้มีอิทธิพลให้บรรเทาเบาบางลง เพื่อไม่ให้สังคมภายในจังหวัดเป็นเหยื่อของยาเสพติดที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับคุณธรรม-จริยธรรมในสถานศึกษาในการส่งเสริมความเป็นอยู่ของเยาวชนให้สังคมมีคุณภาพและวิถีชีวิตที่ดี

2.2.1 การศึกษา

จังหวัดชัยภูมิ จัดการศึกษาทั้ง 2 รูปแบบ คือ การศึกษาใน โรงเรียนและนอกโรงเรียน จำแนกได้ดังนี้

(1) การศึกษาในโรงเรียน มีจำนวนโรงเรียน 797 แห่ง ห้องเรียน 8,027 ห้อง นักเรียน 170,330 คน และครู 7,435 คน อัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียน 23 คน

(2) การศึกษานอกโรงเรียน กำลังขยายไปอย่างกว้างขวางหลายรูปแบบ มีโรงเรียนเปิดเสร็จ พื้นฐานดำเนินการสอนต่อเนื่อง โรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ โรงเรียนสารพัดช่าง การฝึกอบรมอาชีพด้านต่างๆ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนของจังหวัด มีห้องสมุดประชาชนระดับจังหวัด – อำเภอ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน รวมถึงกลุ่มสนใจฝึกฝนเพื่อพัฒนาอาชีพของหน่วยงานในจังหวัดต่าง ๆ ในจังหวัด

2.2.2 การศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาอื่นๆ ก็มีบ้างแต่จำนวนไม่มากนัก สำหรับความเชื่อถือประเพณีในสมัยก่อน ยังคงมีอยู่ตามชนบท และมีอิทธิพลทางจิตใจของประชาชนในแถบนั้นๆ เช่น การแห่นางแมวขอฝน บุญพระเวส บุญเดือนหก บุญบั้งไฟ รวมถึงประเพณีรื้อฟ้า เพื่อบนบานรักษาคณเจ็บบ่วย ฯลฯ

2.2.3 การสาธารณสุข

จังหวัดชัยภูมิ มีโรงพยาบาล 15 แห่ง จำแนกเป็นโรงพยาบาลระดับจังหวัด จำนวน 1 แห่ง และโรงพยาบาลชุมชนระดับอำเภอ จำนวน 14 แห่ง สถานีอนามัย 168 แห่ง คลินิกทุกประเภท 175 แห่ง จำนวนเตียง 1,020 เตียง จำนวนแพทย์และทันตแพทย์รวม 128 คน พยาบาล 974 คน การให้บริการยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ป่วยภายในจังหวัด โดยเฉพาะในท้องถิ่นชนบททั่วไป ทั้งนี้ เพราะขาดงบประมาณและบุคลากรในด้านนี้ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยการออกหน่วยสาธารณสุขเคลื่อนที่อย่างสม่ำเสมอ

จังหวัดชัยภูมิ มีหน่วยแพทย์อาสาสมัครสมเด็จพระราชชนนี (พอ.สว.) ออกช่วยเหลือรักษาพยาบาลประชาชนที่อยู่ห่างไกลการคมนาคม โดยไม่คิดมูลค่า โครงการนี้มีแผนปฏิบัติการตลอดปี จำนวน 24 ครั้ง (เดือนละ 2 ครั้ง) สามารถรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย โดยเฉลี่ยครั้งละ 500 - 700 ราย บางครั้งมีผู้ป่วยหนักต้องรับการรักษาพยาบาลเป็นพิเศษ ก็ได้ติดต่อกับ พอ.สว. กลาง ส่งไปบำบัดรักษาในโรงพยาบาลจังหวัด หรือโรงพยาบาลกรุงเทพฯ มีฐานะเป็นคนไข้หลวง

2.3 สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ

จังหวัดชัยภูมิ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากมาย จังหวัดมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ครบทั้ง 3 ฤดู มีการประชาสัมพันธ์ให้รู้จักแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ช่วยสร้างแรงจูงใจให้เดินทางมาเที่ยวมากขึ้นและนำเงินมาใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในจังหวัดอีกทางหนึ่ง สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญดังนี้

2.3.1 อนุสาวรีย์พระยาภักดีชุมพล (แล) ตั้งอยู่กลางวงเวียนศูนย์ราชการ ปากทางเข้าสู่ตัวเมืองชัยภูมิ อนุสาวรีย์แห่งนี้ชาวจังหวัดชัยภูมิได้ร่วมใจกันสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ พระยาภักดีชุมพล ผู้ก่อตั้งเมืองชัยภูมิ ซึ่งชาวชัยภูมิทั้งหลายเรียกท่านว่า “เจ้าพ่อพระยาแล”

2.3.2 ศาลเจ้าพ่อพระยาแล ตั้งอยู่ริมหนองปลาเฒ่า ห่างจากตัวเมืองชัยภูมิประมาณ 3 กิโลเมตร ตามเส้นทางสายชัยภูมิ - บ้านเขว้า เลี้ยวขวาเข้าสู่ริมหนองปลาเฒ่า ที่ริมน้ำแห่งนี้มี ต้นมะขามใหญ่ซึ่งกล่าวกันว่า เจ้าพ่อพระยาแลถูกทหารเวียงจันทน์ประหารชีวิตที่นี่ เมื่อปี พ.ศ. 2369 มีศาลสร้างด้วยไม้ตั้งอยู่ใต้ต้นมะขาม ต่อมาในปี พ.ศ. 2511 ชาวชัยภูมิได้พร้อมใจกันสร้างศาลพระยาภักดีชุมพลขึ้นประดิษฐานรูปหล่อของท่านไว้ภายในเพื่อเป็นที่เคารพสักการะของชาวชัยภูมิ

2.3.3 ปรากฏ์ เป็นโบราณสถานเก่าแก่ อยู่ห่างศาลากลางจังหวัดไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 2 กิโลเมตร ปรากฏ์นี้ก่อด้วยศิลาแลง ภายในมีพระพุทธรูปสมัยทวารวดีประดิษฐานอยู่องค์หนึ่ง เป็นที่เคารพสักการะของชาวชัยภูมิทั่วไป มีงานสงฆ์พระพุทธรูปทุกปี ในวันเพ็ญเดือน 5 ติดต่อกัน 3 วัน

2.3.4 อุทยานแห่งชาติตาดโตน ในบริเวณอุทยานมีน้ำตกหลายแห่ง ได้แก่ น้ำตกตาดโตน น้ำตกผาเอียง น้ำตกผาสองชั้น น้ำตกผานิต น้ำตกตาดฟ้า จากตัวเมืองถึงอุทยานระยะทางประมาณ 21 กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2051

2.3.5 ภูพระ เป็นภูเขาเดี่ยวๆ มีโบราณวัตถุคือรอยสลักหินเป็นรูปพระพุทธรูปนั่งขัดสมาธิ ชาวบ้านเรียกว่า “พระเจ้าองค์ตื้อ” อยู่ในท้องที่ ตำบลนาเสียว ห่างจากศาลากลางจังหวัดไปทาง ทิศเหนือ 12 กิโลเมตร

2.3.6 ภูแฝด เป็นที่พักผ่อนอีกแห่งหนึ่ง อยู่ในตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จากชัยภูมิตามถนนสายชัยภูมิ - ภูเขียว ประมาณ 10 กิโลเมตร จะมีทางแยกเข้าภูแฝดอีก 5 กิโลเมตร ภูแฝดเป็นเนินเขาเดี่ยวๆ มีลานหินเป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรูป

2.3.7 ผาเกิ้ง เป็นหน้าผาสูงของยอดเขาภูแลนคา ซึ่งเป็นภูเขาที่กั้นอาณาเขตระหว่างอำเภอเมืองชัยภูมิกับอำเภอหนองบัวแดง อยู่ห่างออกไปทางทิศตะวันออกประมาณ 30 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 2159 บนผาเกิ้งมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ มีส่วนสูงถึง 14 ศอก (7 เมตร) นามว่า “พระพุทธรูปชัยภูมิพิทักษ์”

2.3.8 บึงนกเป็ดน้ำคอนสวรรค์ บริเวณหนองแวง อำเภอคอนสวรรค์ ห่างจากจังหวัดไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 38 กิโลเมตร ตามเส้นทางสายชัยภูมิ - บัวใหญ่ (ทางหลวงหมายเลข 202) ในช่วงฤดูหนาวต่อฤดูร้อน จะมีฝูงนกเป็ดน้ำอพยพมาอาศัยนับหมื่นนับแสนตัว เช่น นกเป็ดแดง เป็ดคับแค นกอีล้ำ และนกอีแจว

2.3.9 ถ้ำวัวแดง เป็นถ้ำใหญ่ที่สวยงามที่ชาวชัยภูมิ อยู่ในตำบลนางแดด อำเภอหนองบัวแดง ห่างจากที่ว่าการอำเภอ 60 กิโลเมตร ในบริเวณถ้ำวัวแดงมีถ้ำใหญ่น้อยหลายแห่ง เช่น ถ้ำยายชี ถ้ำบ่อทอง เป็นต้น

2.3.10 ถ้ำแก้ว อยู่ในเขตตำบลแหลมทอง อำเภอภักดีชุมพล ห่างจากที่ว่าการอำเภอ ประมาณ 15 กิโลเมตร เป็นถ้ำขนาดใหญ่ มีหินงอก หินย้อย ที่สวยงามแปลกตา ใสเหมือนแก้วเวลาที่ส่องแสงไฟ

2.3.11 ถ้ำพระ อยู่บริเวณเดียวกับถ้ำแก้ว มีชอกมูม หลืบถ้ำที่งดงามน่าสนใจ มีศาลาพักผ่อนภายในถ้ำ

2.3.12 บ้านเขว้า มีชื่อเสียงในการทอผ้าไหม ผ้าจืด คุณภาพดี ลวดลายสวยงาม อยู่ห่างจากตัวจังหวัดชัยภูมิประมาณ 13 กิโลเมตร บนทางหลวงหมายเลข 225 ทางเข้าเลี้ยวซ้ายตรงทางแยกสถานีตำรวจอำเภอบ้านเขว้า

2.3.13 พระธาตุหนองสามหมื่น เป็นปูชนียสถานเก่าแก่ของชัยภูมิ อยู่ที่บ้านแก้งหมู่ 1 ตำบลบ้านแก้ง อำเภอภูเขียว ห่างจากอำเภอภูเขียว ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ประมาณ

25 กิโลเมตร ต้นนิยฐานว่าสร้างขึ้นสมัยเดียวกับพระธาตุพนม มีลักษณะเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง ตั้งอยู่บนฐานเชิงรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างประมาณ 32.70 เมตร สูงถึงยอดประมาณ 45.30 เมตร มีบันไดทางขึ้นทั้ง 4 ด้าน ฐานเชิงเป็นฐานบัวคว่ำ บัวหงาย รองรับองค์พระธาตุ ซึ่งมีซุ้มทั้ง 4 ทิศ ประดิษฐานพระพุทธรูปปางรำพึงและปางลีลาภายในองค์พระธาตุบรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า

2.3.14 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขียว มีพื้นที่ครอบคลุมเขตป่าเขาของอำเภอคอนสาร เกษตรสมบูรณ์ และอำเภอหนองบัวแดง เป็นศูนย์ดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่าและแหล่งต้นน้ำลำธาร และยังเป็นแหล่งทัศนศึกษาทางชีววิทยาป่าไม้และสัตว์ป่าแก่เยาวชนและผู้สนใจทั่วไป นอกจากนี้บนทุ่งกระมังยังมีพระตำหนักที่ประทับอยู่บนเนิน เหนืออ่างเก็บน้ำเป็นจุดที่มีทิวทัศน์สวยงามมาก

2.3.15 เขื่อนจุฬาภรณ์ (เขื่อนน้ำพรม) เป็นเขื่อนเก็บกักน้ำของกรมชลประทาน เดิมมีชื่อว่าเขื่อนน้ำพรม อยู่ในเขตอำเภอคอนสาร ต่อมาได้รับพระราชทานมงคลนามว่า “เขื่อนจุฬาภรณ์” การเดินทางใช้เส้นทางชัยภูมิ - ชุมแพ ระยะทาง 90 กิโลเมตร แล้วเดินทางต่อตามถนนสายชุมแพ - หล่มสัก ถึง ทางแยกซ้ายสู่เขื่อนจุฬาภรณ์ ประมาณ 77 กิโลเมตร

2.3.16 อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม เป็นป่าที่มีหินก้อนใหญ่ๆ รูปร่างแปลกๆ กระจายอยู่เต็ม เป็นบริเวณกว้าง 200 ไร่ มีต้นไม้เล็กใหญ่ และกล้วยไม้ต่างๆ ขึ้นเต็มบริเวณ หินบางกลุ่มมีรูปร่างเหมือนตะปู บางกลุ่มมีรูปเหมือนหัวพญานาค และบางกลุ่มมีรูปเหมือนปราสาทโบราณ ในฤดูฝนและฤดูหนาว จะมีดอกกระเจียว ซึ่งเป็นดอกไม้ป่าสีชมพูอมม่วงขึ้นอยู่เต็มบริเวณ และยังมีดอกกล้วยไม้สีเหลืองขึ้นตามซอกหินและดอกไม้ป่าหลายชนิดล้อมด้วยน้ำตกน้อยใหญ่ เช่น น้ำตกเทพนา น้ำตกเทพประทาน เป็นต้น การเดินทางจากตัวเมืองใช้เส้นทางสาย อำเภอเมือง-จัตุรัส-บ้านหินจมนรงค์-เทพสถิต ระยะทาง 89 กิโลเมตร แล้วแยกขวาสู่ถนน รพช. วะตะแบก-นาช่างกลัก-ชัยใหญ่

ทิศทางการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ

วิสัยทัศน์จังหวัดชัยภูมิ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไป ปัญหา และความต้องการของประชาชน ตลอดจน การประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสในการพัฒนาในอนาคตของจังหวัด สามารถสรุปผล การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด และการวิเคราะห์ ศักยภาพแบบตารางไขว้ จากผลการประเมินดังกล่าว เมื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับประเด็นการพัฒนานโยบาย ของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์เป็นวิสัยทัศน์การ พัฒนาจังหวัดชัยภูมิ ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2552-2555) ได้ดังนี้

“เกษตรกรรมยั่งยืน อุตสาหกรรมก้าวหน้า แหล่งท่องเที่ยวชั้นนำ สังคมมีความสุข”

ยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดชัยภูมิ

1. พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านการเกษตร
2. การพัฒนาอุตสาหกรรม
3. การพัฒนาการท่องเที่ยว
4. การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต
5. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพ

1. การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตร
2. การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร การตลาด และเครือข่ายสินค้าเกษตร
3. การพัฒนาเกษตร สถาบันเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน
4. พัฒนาพื้นที่การเกษตรและการถือครองที่ดิน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาอุตสาหกรรม

1. พัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและแปรรูปผลผลิตการเกษตร
2. พัฒนาและส่งเสริมการทำเหมืองแร่โปแตชและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
3. พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (OTOP)
4. พัฒนาผู้ประกอบการและเครือข่ายด้านการเกษตร (พาณิชย์กรรม)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการท่องเที่ยว

1. ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสู่ความเป็นเลิศ
2. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

1. การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต
2. การพัฒนาการศึกษา
3. การพัฒนาการสาธารณสุข

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5

1. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
2. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
3. ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
4. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม